

TAMÁSI CSILLA

AZ ÚJSZERŰ RÁDIÓZÁS – A PODCASTING TECHNOLÓGIA

Az ezredfordulót követően számos médium alapos átalakuláson ment keresztül, megváltoztak a szöveg- és képolvasási szokásaink, információkeresési forrásaink. A XX. század 20-as éveitől hódító rádiózást a televíziós kultúra szorította háttérbe, a televíziózást pedig az internet univerzumába beléptető számítógép igazta le. A táskarádiót vállukon hordozó fiatalok zsebéből ma iPod-ok és mobiltelefonok zsinórjai lógnak ki. A fiatalok többsége szemében letűnőfélben levő rádiózás azonban – új köntösbe bújtatva – napjainkban ismét a figyelem középpontjába kerül: a podcasting technológia ugyanis az interneten digitális hang-, videó- és más állományok sorozatszerű közzétételére kínál lehetőséget, amely a gyakorlatban tematikusan elrendezett, online hallgatott műsorközvetítést foglal magába.

MIT JELENT A PODCAST KIFEJEZÉS?

A podcasting technológiával közzétett műsorokat podcastoknak nevezük. A „podcast” kifejezés 2004-ben keletkezett az „iPod” (az Apple akkoriban piacvezető zenelejátszója) és a „broadcast” (műsorszórás, közvetítés) szavak összevonásából. A szó

megalkotójának Ben Hammersley brit újságíró, rádiós szakembert tartják. A magyar terminológia átvette az angol kifejezést, amit *podkasztnak* és *podkasztnak* is mondanak. A „podcasting” ige a műsorok készítését, valamint azok hallgatását/nézését fejezi ki egyszerre. A podcasting technológia alkalmazásához azonban nem szükséges iPod vagy más zenelejátszó használata, csupán egy webfelület kialakítása.

Shark megközelítésében a podcast egy olyan, általában mp3 formátumban kialakított hanganyag, amely rádiószerű tartalommal rendelkezik, a készítője az interneten teszi közzé az adott epizódot, melyet az érdeklődők online módon érhetnek el. Az egyes epizódok bármikor meghallgathatók és le is tölthetők. Az egyes csatornákra fel is lehet iratkozni, melyek révén a műsorok automatikusan megjelennek az előfizető digitális eszközén.

A tartalmakat tematikusan elrendezve különböző podcast-könyvtárak alakíthatók ki, ezekbe kerülnek az RSS (Real Simple Syndication) technológiának köszönhetően a rendszeresen közzétett epizódok. Shark szerint épp az RSS technológia alkalmazása miatt

minősülnek az egyes hanganyagok podcastnak.

MIBEN TÉR EL A PODCAST A RÁDIÓZÁSTÓL?

Mindkét médium hanganyag közvetítésére összpontosít, melyek – a zenei betéteket háttérbe szorítva, hangulatfestő elemként használva – beszélgetéseket, tematikus műsorokat tesznek közzé. A podcastok – műsортáráként funkcionálva – azonban kimondottan a szűkebb értelemben vett rádiós műfajokra koncentrálnak, és más műsортípusokkal (pl. napi közéleti hírközvetítéssel) nem foglalkoznak. Az élő rádiózás kötött műsoridejével szemben a podcastok egyes adásai bármikor meghallgathatók, újrhallgathatók, megszakíthatók és folytathatók (úgy használhatók, mint a hangoskönyvek). A hozzáférés azonban a rádió javára szól: hiszen a rádióműsorokat az „éteren”, rádiókészülékek segítségével és sok esetben az interneten keresztül is elérhetjük, a podcastok médiuma azonban kizárólag az internet. Az interneten keresztüli műsorhallgatásban azonban a megszakíthatóság, bármikori elérés előnynek számít. A legtöbb androidos vagy iOS eszköz rendelkezik olyan alkalmazással, amelyen keresztül podcast csatornákra

iratkozhatunk fel. Fontos megjegyezni, hogy a mobiltelefonon keresztül podcast-hallgatás online és offline módon egyaránt megvalósítható, hiszen az egyes hanganyagok letölthetők.

MIÉRT ÉRDEMES PODCASTOKAT HALLGATNI?

A rádiózás jövőjének nevezett podcast rohamos léptékkal hódítja meg a hallgatóit. Amerikában a lakosság 30-40%-a már rendszeresen hallgat podcastot, de Európában is rendkívül divatos a podcasting. A podcast fő célja, hogy igényes tematikus műsorokat, értékes tudást közvetítsen, információkhoz juttasson. Erős demokratizmus is jellemzi, hiszen bárkinek lehet saját műsora, mindössze a hanganyag rögzítéséhez szükséges megfelelő technika, tárhelyszolgáltatóra, technikai tudásra – és természetesen az podcast tárgyában való alapos tájékozottságra, felkészültségre, naprakész tudásra, kreativitásra, vállalkozószellemre van szüksége.

MILYEN MAGYAR NYELVŰ PODCASTOKAT ÉRHETÜNK EL?

SZERTÁR – TUDOMÁNY. AHOGY TETSZIK.

A játékos Shakespeare-i utalással történő bemutatkozás („Tudomány. Ahogy tetszik.”) a szerkesztő, Zsiros László Róbert kísérletezési kedvére utal – nem véletlenül, hiszen a Szertár weboldala „kísérletező műhelyként és közösségként” artikulálja önmagát. Ez a podcast olyan műsортárt foglal magába, amely tudomány népszerűsítéssel, természettudományos jelenségekkel és a műszaki világ rendszereivel foglalkozik, valamint a tudomány legújabb vívmányaiba kínál betekintést az érdeklődőknek. A csatorna kuriózuma, hogy mindezt ismeretterjesztő

stílusban, a laikusok számára is érthető és szórakoztatóan élvezhető nyelvezettel teszi.

20 PERCCSEL A JÖVŐBE – PODCAST A JÖVŐRŐL TECH HÍREKKEL ÉS A KELLETÉNÉL TÖBB SZÓVICCSEL

A technológia fejlődésével, a társadalomra és emberekre gyakorolt hatásával foglalkozó podcastot Andersen Dávid, Lövenberg Balázs és Szabó-Kállay Anna vezeti. A közel száz, több mint egy órás epizódok többek között a drónok, Marsra szállás, a Hawaii holdbázis és drónelhárítás, hullaevő robotok kérdéseivel foglalkoznak.

APÁS SZÜLÉS – APUKÁK VILÁGA. KIBESZÉLJÜK A GYEREKEINKET MEG MAGUNKAT

A gyereknevelés kérdéseivel foglalkozó podcastot Jankó Bálint és Lövenberg Balázs vezeti. Az epizódokban szóba kerülnek az iskolával kapcsolatos kérdések is, melyeket elsősorban az apák nézőpontján keresztül járnak körül a műsorvezetők és a vendégek. Ízelítő a podcast témaköreiből: hogyan készülnek az apaságra a férfiak, mit hoznak magukkal saját gyerekkorukból; hogyan lehet a legzökkenőmentesebben átvészelni a tanévkezdést; hogyan működnek a szülői munkaközösségek.

VAKFOLT – MAGYAR NYELVŰ FILMES PODCAST

A Huszár András és Frivalszky-Mayer Péter vezette műsor a minőségi popkultúrális művek fogyasztásában kínál eligazítást. A heti rendszerességgel megjelenő epizódok egy-egy film, rendező vagy több filmben felbukkanó azonos tematika, motívum elemzésével, esetleg azonos műfajú alkotá-

sok ismertetésével foglalkoznak. A podcast célja, hogy olyan filmes alkotásokra vagy sorozatokra is felhívja a figyelmet, amelyek esetleg kívül esnek a tömeges moziélményen. Alkalmanként a műsorvezetők a zenei, irodalmi, képregényes kultúrára is kiterjesztik az érdeklődésüket.

IGENEK & NEMEK

Kenyeres András coach interjúpodcastja több mint egy órás portrékat tesz közzé: arra törekszik, hogy bemutassa vendégei életútját, feltárja, milyen „igenek és nemek” határozták meg a döntéseiket, életük alakulását. A beszélgetések gyakran az interjúalanyok gyerekkoráig nyúlnak vissza, és az üzleti, közéleti, irodalmi, filmes, tévés vagy akár sportvilág ismert személyiségeinek egyéni arcait kívánják megmutatni.

LAPOZZ A 99-RE – KÖNYVES PODCAST

A Nincs időm olvasni kihívás ötletgazdája, Szabados Ágnes ezen a fórumon is olvasásnépszerűsítésre törekszik. A podcast bemutatkozásában ez szerepel: könyvekről és a könyvek mögötti történetekről szóló műsортárt. A műsorok interjúkat és könyvajánlókat egyaránt tartalmaznak. A legnépszerűbb epizódok Szabó Magda írói sikeréről, az íróvá válás titkairól, a kötelező olvasmányok kérdéseiről, a jó gyerek-könyv kritériumairól szólnak.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- CV Shark: Mi az a podcast? <https://www.cvshark.hu/cv-shark-podcast-01-errol-nemradj-le-2017-ben>
- Híres Norbert: A legjobb magyar podcastok szubjektív listája <https://norberthires.com/podcast-jelentese-es-a-legjobb-podcastok/> <https://azeletmegminden.hu/mi-az-a-podcast/>
- <http://www.ujnemzedek.hu/trend/hallgassrank-ime-a-legjobb-magyar-podcastek-listaja>

